

HARJU MAAKONNAPLANEERINGU MAAVARADE TEEMAPLANEERING

Planeeringu ja mõjude hindamise sh KSH aruande eelnõude
avaliku väljapaneku tulemusi tutvustav avalik arutelu

PROTOKOLL

Lääne-Harju Vallavalitsus, Paldiski linn, 05.06.2025
Algusega kell 18.00

Juhatas: *Marion Mets Skepast&Puhkim OÜ*
Protokollis: *Kairi Mänd, Skepast&Puhkim OÜ (konsultant, planeerija)*

PÄEVAKORD:

1. Teemaplaneeringu (edaspidi TP) eesmärk ja vajadus –
Agnes Lihtsa, Majandus- ja Kommunikatsiooniministeerium (MKM)
2. Mõjude hindamine, sh KSH ja asjakohaste mõjude hindamine
3. Kui palju on varustuskindluse tagamiseks materjali vaja?
Harry Kuivkaev, Kliimaministeerium (KLIM)
4. Avaliku väljapaneku käigus esitatud ettepanekud
5. Küsimused ja avatud arutelu

Küsimused ja arutelu:

1. **Lääne-Harju Vallavalitsuse seisukoht Paldiski 2 ala osas:**
 - Vallavalitsus tugineb kehtivale Harju maakonnaplaneeringule ja Paldiski linna üldplaneeringule, millele vastavalt on ala ette nähtud sadama arenguks ja ärimaaks;
 - Koostatava üldplaneeringuga ei ole alale ette nähtud kaevandamist, vaid sadama arengut toetav tootmistegevus;
 - Paldiski 2 alal hoida riigi huviga ala prioriteetsus võimalikult madal, et kaevandamise ajaline raam toetaks üldplaneeringu ellu viimist;
 - Vallavalitsus on antud alal varasemad kaevandamise uuringuload tagasi lükanud;
 - Valla jaoks on oluline, et teemaplaneeringu lahenduses määratakse võimalikult täpselt Paldiski 2 ala kasutuselevõtmise ajaline perspektiiv.

Vastus: Harry Kuivkaev (KLIM): Paldiski 1 ja 2 ala osas tuleb kõigepealt läbi viia geoloogilised uuringud, et välja selgitada lubjakivi kvaliteet. Samuti sõltub Paldiski alade kasutuselevõtt Harku ja Jõelähtme alade kasutusele võtmise perspektiivist ja riigikaitselisest olukorrast.

2. **Küsimus (vallavalitsuse esindaja):** Meie murekoht on, et uuringule järgneb ka kohe kaevandamisloa taotlus. Maardla moodustamisega on ala maakasutus koheselt kitsenduste all lukus ja ka ajutise maakasutuse rakendamine ei ole võimalik.
- Vastus (Harry, KLIM):** Uurimine ja kaevandamine on kaks eraldiseisvat protsessi. Uurimine ei anna kohe alust kaevandamiseks. Paldiski 1 ja 2 puhul on valdavalt tegemist riigimaaga ja kõigepealt on riigi huvi seal alal uurida. Seda on riik varasemalt ka välja kommuniqueerinud, et antud alal võib olla geoloogiliselt perspektiivi kõrgemargilise lubjakivi leiuks. Oleme nõus, et ajutist ehitustegevust võiks lubada maardla alal.
- Agnes, MKM:** Paldiski 1 oli meile sobivam, aga seal on riigikaitse piirang täna nii tugev, et ala peab jääma madalasse prioriteeti ja selle alaga lähiaja varustuskindluse tagamisel arvestada ei ole võimalik.
3. **Küsimus (kodanik):** Kas riigihuvi on siinkohal kohalikust huvist ülekaalus?
- Vastus (Harry, KLIM):** Koostatava üldplaneeringuga määratud tootmismaa võimaldab ka kaevandamist. Siin ei ole maakasutusega vastuolu. ÜP ei saa olla takistuseks arengu suunamisel. Me eeldame, et antud alal lubjakivi osas vastav kvaliteet on, aga lõplikult me ei tea seda täna. Kui seda kvaliteeti ei ole, siis riigi huvi ka Paldiski aladel ei ole.
4. **Küsimus (kodanik):** Kui maardla moodustatakse, siis jääb ju kohalik huvi ikka, isegi kui riigihuvi ei teki?
- Vastus (Harry, KLIM):** Tulevikus soovitakse seda reguleerida, et maardlaid saaks ka registrist kaotada.
- Erki Vaguri (Steiger, konsultant):** Tänapäevane varustuskindluse analüüs ei näita, et siia tekiks suurt kaevandusala (mahtu). Võib tekkida kui Harku kaob või siia piirkonda kavandatakse suuremat taristuobjekti. Vahetu mürarikas kaevandamine toimub siin pigem lühemal perioodil (mahu järgi).
- Harry (KLIM):** Kõik sõltub ka nõudlusest. Tõmbekeskusest eemal olevatele karjääridele ei ole nii suurt nõudlust ja nad ei ole igapäevaselt aktiivselt töös.
5. **Küsimus (kodanik):** Kui kaevandamine on lõppenud, mis saab siis alast edasi?
- Vastus (Harry, KLIM):** See on järgmiste etappide küsimus. Ala korrastamine sõltub ka maaomaniku nägemusest ja kogukonnast. On kohti, kus soovitakse tehisejärve või rekreatsiooniala. Harjumaal on üha raskem leida alasid, kus tööstust arendada. Siia on koondunud palju inimesi ja looduskaitse huvisid.
- Kui uuringud näitavad, et nõutud lubjakivi kvaliteeti ei ole, siis karjääri eeldatavalt ei tule. Kui Harkus ja ida regioonis ei leita enam võimalusi, siis vaadatakse siia Paldiski suunas. On ka mitmeid alasid, kus on täna piirangud, aga kui need vabanevad, siis saab neid alasid ka varem kaevandada.
6. **Küsimus (kodanik):** Kui kaua kaevandamine võtab aega? Nt Vasalemma karjäär.
- Vastus (Harry, KLIM):** Vasalemmat on kaevandatud erineval eesmärgil. Praegu on seal peamiselt madala kvaliteediga kivi kaevandamine ja sellele ei ole nii suurt turgu. Kõrge kvaliteediga kivile on nõudlus väga suur. 10-15 aastat võiks kuni 25 ha suurusel alal kaevandamine toimuda. Kõik sõltub nõudlusest.
7. **Küsimus (kodanik):** Kui riigi huvi kaob, siis on kaevandamine valla huvi?
- Vastus (Harry, KLIM):** Jah, siis otsustab kaevandamisloa üle kohalik omavalitsus.
8. **Küsimus (kodanik):** Milline on uuringute läbiviimise ajaraam?

Vastus (Harry, KLIM): Uuringu välitööd ise kestavad umbes nädala. Paekivi puhul jäetakse üks puurauk avatuks. Keskkonnaamet vaatab üle, kas puuraugud on tehtud ja korrastatud korrektselt.

Erki (Steiger, konsultant): Me oleme ka arvestanud, et siin on geoloogiline potentsiaal olemas. Millisel hetkel näeb riik sel alal perspektiivi, me täna ei tea. Eraettevõtted ei hakka uurima, kui ei ole ajalist kindlust, et lähiajal on riigil ka huvi kaevandamise vastu. Vastasel juhul tekib liiga pikk vahe uurimise ja kaevandamise vahel ja kaevandaja kaotab eelisõiguse. Riigi huvi ei ole, et kõik alad korraga kasutusse lähevad.

Harry (KLIM): Väiksemale alale kui 25 ha ei ole mõistlik riigi huvi paneerida. Mõistlik ala suurus tekib investeerimiskulu järgi.

Erki (Steiger, konsultant): Keeruline on öelda, millal siia alale võiks üldse tulla.

9. **Küsimus (valla esindaja):** Kas nüüd TP eelnõu avalikest aruteludest sõltub, millal ajaliselt mingit ala võiks kasutusele võtta. Näiteks, kas Harku alade osas leitakse kokkulepped.

Erki (Steiger, konsultant): Jah.

Harry (KLIM): Riigil ei ole selleks hetkel vahendeid, et ise uurida. Ettevõtted uurivad. Eesti Geoloogiateenistus kaardistab alasid geoloogiliselt. Riigile on tehtud ettepanekuid, et neid alasid, mis on keerulisemad, võiks riik ise uurida. Kui me saame teistel aladel sh Harku alade osas kokkulepped, siis siia alale kindlasti ettevõtted kohe ei rutta. Paldiskil on reservis riigi huvi olemas.

Erki (Steiger, konsultant): Harkuga on võimalik lihtsasti 10-15 aastat varustuskindluse puudujääki edasi lükata. Aga seal omad piirangud, mis seda mõjutavad.

Paldiski 1 osas me ei oska ka täna öelda, et kas 2050 aastal on riigikaitse huvi endiselt olemas. Ilma riigikaitse piiranguta oleks mõistlikum enne Paldiski 1 kaevandada kui Paldiski 2.

10. **Küsimus (kodanik):** Väljaveoteed Vasalemma näitel. Liiga palju tuleb ette, et eiratakse kokkulepitud tingimusi.

Vastus (Harry, KLIM): Väljaveoteed on elanikele ja omavalitsusele peamine probleem. Oleme teadlikud, et Vasalemmas ka ei järgita kokkulepitud tingimusi. Paekivi karjäärid on pigem laiemalt ühiskonnale (riigitasand), kruus ja liiv kohalikuks tarbeks.

Erki (Steiger, konsultant): Arvestada saab ka sellega, et hetkel on Paldiski 2 alal valdavalt mets, mistõttu suure tõenäosusega alustatakse kaevandamist maantee äärest ja metsa ei võeta korraga maha.

Ümbertöötlemise maht aina suureneb. Mida kallimaks karjääris kivi saab seda enam otsitakse alternatiivseid materjale, millega lubjakivi segada.